

LIIKUNTAVIRASTO
Helsinki

Toimintakertomus 2015
Helsingin kaupungin liikuntavirasto

Sisällysluettelo

Toiminta-ajatus
Liikuntatoimen organisaatio 2015
Liikuntajohtajan katsaus
Liikuntalautakunta

Puheenjohtajan katsaus
Liikuntalautakunnan jäsenet

Sisäliikuntapalvelut
Liikunta- ja hyvinvointipalvelut
Ulkoliikuntapalvelut
Merelliset palvelut
Hallintopalvelut
Ympäristötavoitteiden toteuttaminen
Tapahtumat
Miten helsinkiläinen liikkuu -tutkimus

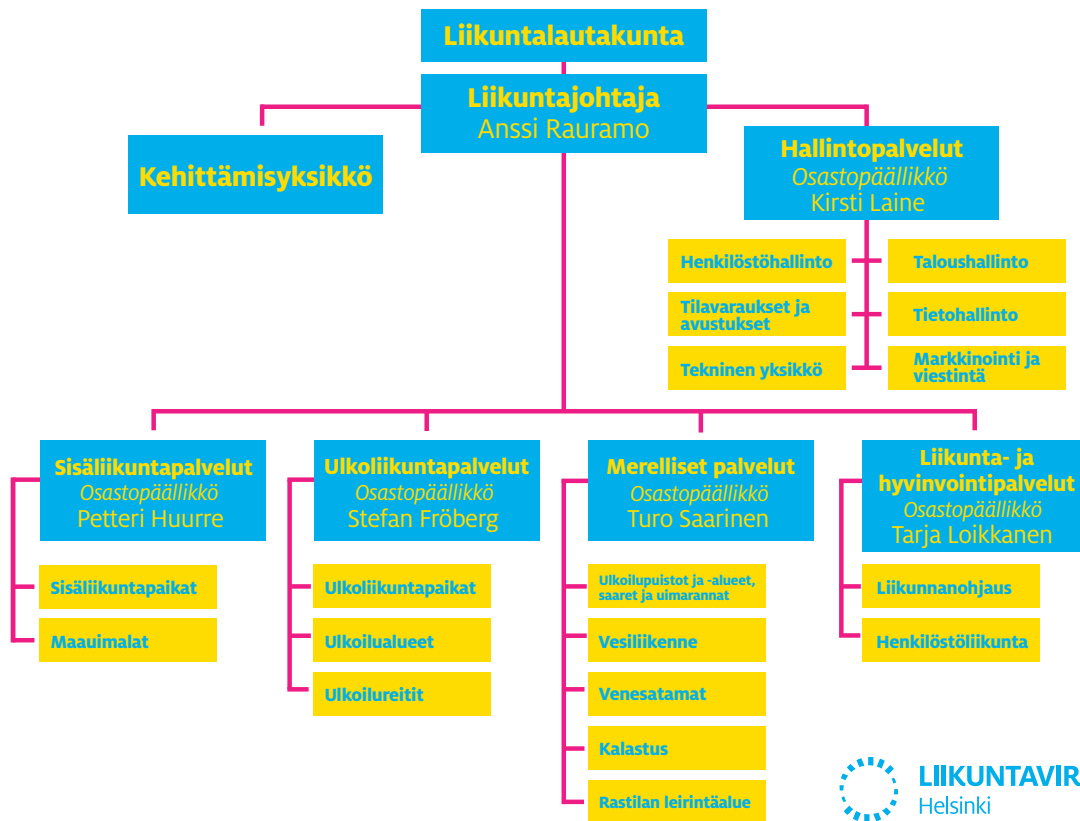
Liitetaulukot

Sisäliikuntapaikkojen käyntikerrat vuosina 2011-2015
Liikunnanohjauksen käyntikerrat vuosina 2012-2015
Kalastusluvut pyyntitavoittain vuosina 2011-2015
Venepaikat vuosina 2011-2015
Rastilan leirintäalueen yöpymisvuorokaudet vuosina 2011-2015

Toiminta-ajatus

Liikuntaviraston toiminta-ajatuksena on helsinkiläisten elämisen laadun ja toimintakykyisyyden parantaminen liikunnan keinoin. Toiminnan päämääränä on tyytyväinen asiakas, liikuntapalvelujen riittävä tarjonta ja laatu sekä palvelujen yhteiskunnallinen vaikuttavuus.

HELSINGIN LIIKUNTATOIMEN ORGANISAATIO

Sisäliikuntapalvelut ja **Ulkoliikuntapalvelut** huolehtivat vastuullaan olevien liikuntalaitosten, sisäliikuntapaikkojen, ulkoliikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden ja -puistojen hoidosta, kunnossapidosta ja kehittämisestä.

Merelliset palvelut huolehtivat venesatamatoiminnasta, venepaikkojen varaamisesta ja viraston toimialaan kuuluvasta vesiliikennetoiminnasta. Merellisen osaston vastuulla on uimarantojen, saariston ulkoilupaistojen ja -alueiden ja ulkoilusaarten hoito ja kunnossapito. Lisäksi osasto kehittää ja valvoo kalataloutta kaupungin omistamilla vesialueilla ja merilinnustusta ulkomerellä, kehittää merellisiä liikunta- ja ulkoilupalveluja sekä veneily- ja kalastuspalveluja. Rastilan leirintäalue kuuluu myös merellisten palveluiden piiriin.

Liikunta- ja hyvinvointipalvelut tarjoaa liikunnanohjauspalveluja yhteistyössä liikuntajärjestöjen kanssa, vastaa erityisliikunnan palveluista yhteistyössä alan järjestöjen kanssa ja huolehtii ruotsinkielisestä ohjauksesta liikunnasta. Osaston asiantuntijapalvelut kohdentuvat erilaisiin liikuntaa ja terveyttä edistäviin hankkeisiin ja toimintoihin. Osasto vastaa myös Helsingin kaupungin henkilöstöliikunnasta yhteistyössä kaupungin muiden virastojen kanssa.

Hallintopalvelut valmistelee ja tuottaa liikuntalautakunnan ja liikuntaviraston tarvitsemat hallinto-, talous- ja henkilöstöhallintopalvelut. Lisäksi se huolehtii viraston tietohallinnosta, viestinnästä ja markkinoinnista sekä liikuntapaikkojen varaustoiminnasta ja liikuntaseurojen avustusasioiden valmistelusta. Tekninen yksikkö siirtyi 1.10.2015 Kehittämisyksiköstä Hallintopalvelut-osastoon. Yksikön vastuulla on rakennusinvestointien suunnittelu ja toteutus.

LIIKUNTAJOHTAJAN KATSAUS

Liikuntaviraston vuosi 2015 oli hyvä, toimintamme oli jälleen laajaa ja monipuolista. Liikuntapaikkojemme käyntimäärät hipoivat vuoden päätyessä kymmentä miljoonaa. Esimerkiksi Töölön kisahallissa ja Liikuntamylyssä, kummassakin kävi vuoden aikana yli 500 000 liikkujaa. Tarjosimme kattavia liikuntapalveluita kaikenikäisille, liikuntapaikoissamme oli viikoittain lähes 1 200 liikuntaryhmää eri puolilla Helsinkiä. Mahdollistimme ja olimme mukana toteuttamassa lukuisia liikunnallisia tapahtumia eri puolilla Helsinkiä. Erityisen ylpeä olen Gymnaestradasta, 2016 nuorten MM-kisoista ja Bollis 100-vuotis -tapahtumista.

Vuonna 2015 liikuntaviraston suurimmat rakentamishankkeet olivat muun muassa Myllypuron liikuntapuiston tekonurmipintaisen pesäpallokentän uudisrakennustyö, Käpylän liikuntapuiston Velodromin tekonurmen peruskorjaus ja Kaunissaaren ison tilaussaunan rakennustyö. Lisäksi Lassilan liikuntapuiston ja Roihuvuoren liikuntapuiston lähiliikuntapaikat valmistuivat vuonna 2015.

Saavutimme liikuntapaikkojen aukiolopäivien lukumäärille, reittien kilometrimäärille ja venepaikkojen lukumäärille asettamamme tavoitteet. Pidimme monitoimihallit (Töölön kisahalli ja Liikuntamyly) avoinna yhteensä 700 päivää, maauimalat yhteensä 210 päivää sekä tekojäädäkkeet yhteensä 650 päivää, ylläpidimme ulkoiluteitä ja kuntoratoja yhteensä 188 kilometriä sekä hiihtolatupohjia yhteensä 230 kilometriä. Lisäksi tarjosimme venepaikkoja yhdessä venekerhon kanssa yhteensä 11 800 kappaletta.

Vuoden 2015 merkittävin uudistus oli liikuntaseurojen avustusuudistus. Liikuntalautakunta päätti vuoden 2016 liikuntatoimen avustusmuodoista, avustuskelpoisuuden myöntämisen ehdoista, avustusten hakuajoista ja avustusten suuruuden laskentaperusteista. Uudistuksen tavoitteena on painottaa lasten ja nuorten liikuntatoimintaa, lisätä avustusprosessin läpinäkyvyyttä sekä parantaa helsinkiläisten liikuntaseurojen tasapuolista kohtelua julkisen avustuksen kohdentamisessa. Uudistuksessa myös yksinkertaistetaan avustusten määräytymisperusteita ja myöntöprosessia.

Pilotoimme myös ensimmäistä kertaa 11 koulun liikuntatilojen vuorojen jakoa. Onnistuneen pilotin ansiosta opetusviraston liikuntatilat siirtyvät vapaa-ajan käytön osalta liikuntaviraston hallinnoitaviksi kesästä 2017 lukien.

Loppuvuosi käynnistyi odottavissa tunnelmissa

Vuonna 2016 Helsingin kaupungissa valmistellaan merkittäviä muutoksia, kun kaupungin johtamisjärjestelmää uudistetaan. Tässä yhteydessä nykyinen virastorakenne on linjattu lakkautettavaksi. Liikuntavirasto on tulevaisuudessa osa uutta vapaa-aikatoimialaa, yhdessä mm. kulttuuri- ja nuorisotoimialojen kanssa. Tärkeimpänä tavoitteenamme on tuottaa palvelumme jatkossakin asiakaslähtöisesti ja pystyä tekemään ketteriä ratkaisuja lähellä ihmistä.

Sinulla on nyt luettavana minun, liikuntajohtajan uran, viimeinen vuosikertomus. Tyytyväisenä, mutta hiukan haikein mielin KIITÄN liikuntalautakunnan puheenjohtajaa ja lautakuntaa. Liikuntaviraston henkilökunnasta osa on ollut matkassa koko 18 vuoden ajan, osa vähemmän aikaa. Matka on ollut minulle huikea ja ainutlaatuinen, siitä kuuluu teille jokaiselle yhdessä ja erikseen iso KIITOS! Tässä joukkueessa on ollut hyvä pelata.

Anssi Rauramo
Liikuntajohtaja

LIIKUNTALAUTAKUNTA

Puheenjohtajan katsaus

Liikuntalautakunnan toimintavuosi oli jälleen monivivahteinen ja vaiherikas. Suurimpana yksittäisenä asiakohtana käsittelyssämme oli jo pitkään valmisteltu helsinkiläisten kansalaisjärjestöjen eli liikuntaseurojen uuden avustusohjesäännön maaliin saattaminen. Uudessa avustusohjesäännössä lasten ja nuorten liikunnan painopistettä lisättiin toiminta-avustuksen myöntöperusteissa. Samalla luotiin uusi tilankäyttöavustus, jossa yhdistettiin vanha vuokra-avustuspotti sekä liikuntalaitosten tuetun käytön potti yhteiseksi tila-avustukseksi. Tilankäyttöavustus laajennettiin nyt myös kokovuotiseksi.

Liikuntaviraston omien tilojen tulevasta maksullisuudesta käytiin lautakunnassa pitkiä keskusteluja päätyen lopulta malliin, jossa aikuisilla ja junioreilla sekä erityisliikuntaryhmillä on eri hinnastot. Ottamalla käyttöön liikuntaviraston omiin tiloihin maksut pyritään lisäämään tilojen käyttöastetta. Samalla järjestelmä tuo läpinäkyvyyttä ja tasapuolisuutta avustusprosessiin, sillä aikaisemmin viraston tiloissa harrastaneet seurat ovat toimineet tiloissa maksutta. Tämä on aiheuttanut merkittäviä kustannuseroja jopa saman lajin sisällä toimineille seuroille riippuen niiden harjoituspaikasta. Viraston ja lautakunnan tehtävänä on tänä vuonna seurata avustusedistuksen vaikutuksia tarkasti ja tarttua epäkohtiin nopeasti, mikäli sellaisia ilmenee.

Vuoden varrella suurta keskustelua Helsingin kunta- ja liikuntapolitiikassa aiheutti myös uuden yleiskaavan valmistelu. Lautakunta otti lausunnoissaan vahvasti kantaa virkistysalueiden puolesta tulevaisuuden kasvavan kaupungin keuhkoina ja ihmisten ajanviettopaikkoina. Etenkin yleiskaavalinjaukset Tuomarinkylän, Malmin lentokentän ympäristön, Keskuspuiston, Melkin sekä Vartiosaaren kohdilla herättivät keskustelua ja näiden kohteiden merkitystä yleiskaavaratkaisuissa painotettiin.

Lautakunta voi tyytyväisenä todeta että Helsingin kaupungin ja liikuntaviraston kumppanuudet kansainvälisten suur tapahtumien suhteen toimivat tänä vuonna erinomaisesti. Suurta kansainvälistä huomioita nauttiva voimistelun World Gymnaestrada järjestettiin kesällä Helsingissä. Tapahtuma oli suurmenestys ja se toi tuhansien tapahtumavieraiden lisäksi Helsingin talousalueelle erittäin kaivattuja tuloja.

Edellisten vuosien tapaan liikuntavirasto ja lautakunta ovat joutuneet painimaan tiukkojen investointiresurssien kanssa. Myös liikuntalautakunnan ja liikuntaviraston organisaatioiden tulevaisuus on hämärän peitossa Helsingin kaupungissa valmisteltavan johtamisuudistuksen johdosta. Helsinkiläisen liikunnan voidaan katsoa olevan tällä hetkellä risteyskohdassa. Se, mihin suuntaan liikuntaa kaupungissamme viedään, on asia, johon me liikuntalautakunnassa tahdomme osaltamme vaikuttaa. Lautakunnan puheenjohtajana näen helsinkiläisten liikkujien kannalta sellaisen organisaation optimaalisena, jossa liikuntasektorin toimijat säilyvät muihin hallintokuntiin verrattaessa mahdollisimman itsenäisenä.

Riku Ahola

liikuntalautakunnan puheenjohtaja

LIIKUNTALAUTAKUNNAN JÄSENET VUONNA 2015

Varsinaiset jäsenet

AHOLA Riku, Vas
Puheenjohtaja

LAAKSONEN Heimo, Kok
Varapuheenjohtaja

EKHOLM-TALAS Outi, Kok
25.02.2015 asti
RUHALA Heidi, Kok

LYYTINEN Joonas, Vihreät

MUHONEN Sallamaari, Vihreät

JÄRVINEN Jukka, SDP

HÄMÄLÄINEN-BISTER Riitta, SDP

BORGARSDÓTTIR SANDELIN Silja, SFP

LAMPELA Seppo, SKP

Kaupunginhallituksen edustaja

HURU Nina, PS

Henkilökohtaiset varajäsenet

PAULIG Outi, Vas

SEPPÄNEN Pirre, Kok

LANAMÄKI Ari, Kok
25.03.2015 asti
KAILAHEIMO Roope, Kok

JONNINEN Jukka, Vihreät
02.12.2015 asti
SIIKA-AHO Seppo, Vihreät

KORTTEINEN Lotta, Vihreät

ORANEN Sanna-Mari, SDP

VIRKKUNEN Heikki, SDP

WECKMAN Sebastian, SFP

SANDBERG Tiina, SKP

RAATIKAINEN Mika, PS

SISÄLIIKUNTAPALVELUT

SISÄLIIKUNTAPALVELUT

Vuonna 2015 sisäliikuntapalvelut onnistui taloudellisesti hyvin. Tuotot ylittivät reilusti budjetoidun noin 1,5 miljoonalla eurolla ja menojen ylityskin oli suunnitellulla tasolla. Kävijämäärä 3 431 296 oli hieman parempi kuin vuonna 2014 (3 416 040). Ruskeasuon liikuntapuistossa ja Töölön kisahallissa otettiin käyttöön Ekokompassijärjestelmä, joita on nyt jo osaston seitsemällä liikuntapaikalla. Järjestelmän avulla pyritään vähentämään mm. sekajätteitä ja seurataan energian- ja vedenkulutusta.

Töölön kisahallissa kävi 585 086 liikkujaa (592 160 vuonna 2014). Kisahallin A-hallissa uusittiin parkettilattia ja juoksusuoran pinnoite. B-hallissa puku- ja suihkuhuoneremontti saatettiin loppuun ja halliin rakennettiin uusi invahissi. Liikuntapaikanhoitajien työpiste ja kahvilatila remontoitiin. Lisäksi kunnostettiin Paavo Nurmen kujan puoleinen vesieristys ja kulkuportaat.

Itäkeskuksen uimahallissa kävi 327 824 liikkujaa (336 746 vuonna 2014). Itäkeskuksessa uusittiin hyppytorni ja samalla poistettiin erittäin vähäkäyttöinen kolmen metrin hyppylauta. Asiakkaiden turvallisuuteen kiinnitettiin erityistä huomiota. Yhdessä liikunta- ja hyvinvointipalveluiden kanssa järjestettiin Itis liikkeelle -tapahtuma joulukuussa 2015. Tapahtumassa sai kokeilla suppausta, melontaa, sukellusta, vesijumppia ja kuntosalilla sai henkilökohtaista laiteopastusta.

Yrjönkadun uimahallissa kävi 152 904 liikkujaa (153 949 vuonna 2014). Yrjönkadun uimahallin Naistenpäivät ja Äijäpäivät olivat jälleen hyvin suosittuja. Uimahallissa pidettiin myös yksityistilaisuuksia ja kuvattiin televisiomainoksia. Hallin toiseen kerrokseen rakennettu infrapunas sauna paransi palveluja entisestään.

Katajanokan liikuntahallissa kävi 63 535 liikkujaa (63 539 vuonna 2014). Katajanokan liikuntahallissa uusittiin kesällä molempien salien lattiat. Isompaan saliin tuli Pulastic-joustolattia ja pienempään lamellilautaparketti. Hallin siivoustyöohjelma uusittiin ja työvälineitä vaihdettiin ergonomisemmiksi.

Latokartanon liikuntahallissa kävi 117 972 liikkujaa (121 790 vuonna 2014). Kesällä etenkin tenniskentät olivat kovassa käytössä. Futsal-pelejä oli myös paljon. Hallin mahdolliset turvallisuusriskit kartoitettiin työntekijöiden ja asiakkaiden turvallisuuden takaamiseksi.

Oulunkylän liikuntapuistossa kävi 121 568 liikkujaa (128 414 vuonna 2014). Oulunkylän liikuntapuiston talvikauden jääliikunta oli vilkasta. Kovilla pakkasilla halkeillut jää aiheutti kuitenkin harmia sekä käyttäjille että henkilökunnalle. Kesällä ulkokentillä pelattiin koripalloa, tennistä ja futsalia. Jalkapallo päättyi viraston toimintana kokonaan Oulunkylässä, kun hiekkakenttä rakennettiin tekonurmikentäksi, jota hallinnoi ja ylläpitää nyt Oulunkylän tekonurmi Oy. Jäähallissa peruskorjattiin asiakas- ja saniteettitila ja rakennettiin uusi jätekatos.

Liikuntamylyssä kävi 505 433 liikkujaa (483 848 vuonna 2014). Liikuntamylyn kuntosaliin hankittiin uusia vipuvarsilaitteita. Yleisurheilualan pinnoiteremonttia jatkettiin ja moukarihäkki uusittiin. Myös salibandykaukalo uusittiin ja hankittiin uusia voimisteluvälineitä. Tulospalvelunäytöt kilpailu- ja harjoittelukäyttöön otettiin käyttöön marraskuussa. Lasten Liikuntahulinat ja senioreiden Liikuntasäpinät keräsivät jälleen paljon innokkaita liikkujia. Nuorten Fun Action-toiminta jatkoi suosiotaan ja NYT-hankkeen asiakasmäärät lisääntyivät. Kilpailuja ja leirejä järjestettiin edellisvuosien tapaan useita.

Pirkkolan liikuntapuiston kävijämäärä jatkoi kasvuaan. Kahdessa vuodessa määrä on lisääntynyt yli 170 000 kävijällä. Vuonna 2015 kävijöitä oli 932 013. Pirkkolan liikuntapuiston kentän kuntosaleihin hankittiin uudet kuntosalivälineet. Uimahallin ja palloiluhallin välinen lasiseinä uusittiin. Elokuussa järjestettiin ensimmäistä kertaa yhteistyössä seurojen kanssa suuri liikuntapäivä, jossa seurat saivat esitellä toimintaansa Pirkkolan liikuntapuistossa. Tavoitteeksi asetettu 1 prosentin sähkönkulutussäästö ei toteutunut, kun sähkönkulutus kasvoi 4 prosentilla. Kulutuksen kasvu oli ensimmäinen 2010-luvulla ja se johtui uusien valojen asentamisesta tekonurmelle vuoden 2014 lopulla.

Ruskeasuon liikuntapuistossa kävi 148 642 liikkujaa (142 568 vuonna 2014). Ruskeasuon liikuntapuistossa kilpailtiin kansallisesti ja kansainvälisesti mm. painonnostossa, pöytätennissä ja sulkapallossa. Kesän aikana seurat järjestivät käsipallo- ja judoleirejä. Helsingin jäähallissa kisattiin kansainvälinen Horse Show, jonka onnistumiseen Laakson ratsastusstadion ja Ruskeasuon hiekkakenttä antoivat oman osuutensa.

Maunulan liikuntahalli kasvatti edelleen kävijämääriään. Maunulassa kävi 187 871 liikkujaa (167 140 vuonna 2014). Hallissa peruskorjattiin pukuhuone- ja suihkutiloja. Aiemmista vuosista poiketen liikuntahalli palveli asiakkaita toukokuussa myös viikonloppuisin.

Edellisvuosia viileämpi kesä vaikutti maauimaloiden kävijämääriin. Kävijämäärä oli **Uimastadionilla** ja **Kumpulan maauimalassa** yhteensä 391 739 (423 149 vuonna 2014). Uimastadionilla otettiin alkukesästä käyttöön kunnostetut beach volley -kentät ja uusi pienten lasten leikki- paikka. Kumpulan maauimalassa lasten kahluualtaan maalaus aiheutti pientä harmia maalin irrotessa liuskoina altaan pohjasta. Korjaustyöt kahluualtaan ja hyppyaltaan osalta aloitettiin kauden päättyessä.

Lämpimän kevään vuoksi **Kivikon hiihtohalliin** ei saatu tykitettyä uutta puhdasta lunta, joten hallin vanha lumi korvattiin Oulunkylän tekojääradan auraslumella. Hankalista lähtökohdista huolimatta halliin saatiin aikaiseksi varsin hyvät hiihto-olosuhteet. Hiihtäjiä sivakoi hallin laduilla syyskuun lopusta joulukuun loppuun 18 772 (21 364 vuonna 2014). Halliin hankittiin vuoden aikana lumetusjärjestelmä, ja etupiha kunnostettiin ja asfaltoitiin. LVIS- ja kylmätekniikkaan tehtiin myös parannuksia.

Tutkimukset/kyselyt

Kaikissa sisäliikuntapalveluiden laitoksissa toteutettiin asiakastyytyväisyystutkimus syksyllä. Tutkimuksen(*) mukaan peräti 93 prosenttia liikuntapaikoillamme kuntoilleista henkilöistä voi paremmin kuin ennen liikuntasuorituksiaan. Helsingin kaupungin liikuntapalvelujen tarjonta tuo tutkimuksen mukaan vastaajien arkeen erityisesti hyvinvointia ja sisältöä. Liikuntapaikkojemme kokonaisarvosana oli komea 8,7 (asteikko 4–10).

(*)= Tutkimus toteutettiin paperilomakekyselynä loka-marraskuussa vuonna 2015 liikuntaviraston 15 toimipisteessä (Itäkeskuksen uimahalli, Jakomäen uimahalli, Kampin liikuntakeskus, Katajanokan liikuntahalli, Kontulan kuntokellari, Käpylinna, Latokartanon liikuntahalli, Liikuntamyly, Maunulan liikuntahalli, Oulunkylän liikuntapuisto, Pirkkolan jäähalli, Pirkkolan uimahalli, Ruskeasuon liikuntahalli, Töölön kisahalli ja Yrjönkadun uimahalli). Tutkimus perustui 1102 vastaukseen.

LIIKUNTA- JA HYVINVOINTIPALVELUT

LIIKUNTA- JA HYVINVOINTIPALVELUT

Liikunta- ja hyvinvointipalveluiden tavoitteet perustuvat Helsingin kaupungin ja liikuntaviraston strategiaan. Tavoitteena on hyvinvoiva helsinkiläinen, jonka terveyttä, hyvinvointia ja osallisuutta edistetään liikunnan keinoin. Vuonna 2015 osaston palvelut liikuttivat 738 889 liikkujaa, mikä on hieman parempi tulos kuin vuonna 2014 (711 064). Etenkin lasten ja nuorten liikunta-toiminnan osallistujamäärät lisääntyivät merkittävästi. Lisäksi liikunta- ja hyvinvointipalvelut järjesti yhdessä sisäliikuntapalveluiden kanssa yhteensä 18 yhteistä liikuntatapahtumaa, joihin osallistui 11 579 asiakasta.

Alakouluikäisten **EasySport** -toiminnan viikoittaiset osallistuja- ja kävijämäärät jatkoivat kasvuaan. Koululaisten loma-aikoihin keskittyviä EasySport -viikkoja toteutettiin Kisahallissa, Uimastadionilla ja Liikuntamyllyssä yhdessä helsinkiläisten urheiluseurojen kanssa yhteensä neljä.

Nuorten **FunAction**, 13–17 -vuotiaiden harrasteliikunta, jatkui Itä-Helsingissä ja laajeni Jakomäkeen, Maunulaan ja kesästä alkaen myös Malminkartanoon ja Kannelmäkeen. Koulujen kanssa tehtiin yhteistyötä ja syksyllä FunAction Kick-off tapahtumissa Liikuntamyllyssä liikkui kahden päivän aikana lähes 2 000 oppilasta opettajineen. Syksyn aikana kouludemoja tuotettiin entistä enemmän ja laajennettiin uusiin kouluihin. Viikoittainen tuntitarjonta kevät- ja syyskaudella laajeni nuorten toiveiden mukaisilla liikuntaryhmillä. Liikunnan starttiryhmä jatkui ja siihen saatiin mukaan nuoria, joiden liikunnan harrastaminen oli ollut olematonta usean vuoden ajan. Toiminnan suunnittelussa ja markkinoinnissa oli mukana nuorten vaikuttajaryhmä Funarit. Kesällä FunAction toiminta keskittyi lajikokeiluihin ulkona. Kesäajan toimintaa tuotettiin virastojen välisenä yhteistyönä kulttuurikeskuksen Annantalon pihalla.

Liikkuva koulu -ohjelman suosio jatkoi myös kasvuaan, ja vuoden loppuun mennessä kaikista suomen- ja ruotsinkielisistä peruskouluista jo 68 prosenttia oli mukana toteuttamassa fyysisesti aktiivisempaa koulupäivää. Yhteistyössä valtakunnallisen Liikkuva koulu -organisaation kanssa järjestettiin syyskuussa Töölön monipuolisessa liikuntaympäristössä pääkaupunkiseudun ensimmäinen yhteinen School Action Day -tapahtuma. Tapahtuma oli osa Euroopan liikkuviin viikkoja, ja se sai upeasti liikkeelle arviolta noin 7 000 ala- ja yläkoululaista lasta ja nuorta. Liikuntavirasto tarjosi puitteet tapahtumalle, jonka rahoituksesta vastasi opetus- ja kulttuuriministeriö.

NYT-liikunta, Nuorten yhteiskuntatutkimus-hanke keskittyi 17–29-vuotiaiden toiminta- ja työkyvyn parantamiseen. NYT-liikunnan asiakaskyselyistä saatujen tietojen mukaan nuoret saivat toiminnasta fyysisten hyvinvointivaikutusten lisäksi tekemistä, joka kannatteli nuoren arkea, sosiaalisia kontakteja sekä mahdollisuuksia pitää itsestään huolta. NYT-liikunnan päätoimina olivat viikoittainen NYT-liikuntatarjotin (noin 50h/vko), Jump in – nuorten liikuntaneuvonta sekä kohdennettu ryhmätoiminta esim. työpajoilla ja avoimessa ammattiopistossa. Viikoittaista NYT-liikuntalukujärjestystä toteutettiin kaikkina muina kuukausina paitsi elokuussa. Ensimmäiseen toimintavuoteen verraten NYT-liikunta kaksinkertaisti sekä asiakas- että käyntikertamääränsä.

Ikääntyneiden liikuntapalveluita täydennettiin käynnistämällä **Ikämoto**-liikuntaryhmiä yhteistyössä liikuntaseurojen kanssa. Ryhmissä harjoitellaan motoriikkaa, koordinaatiota, lihasvoimaa ja tasapainoa. Seniori- ja erityisliikunnan toimijoille järjestettiin Liikuntaluotsi -vertaisohjaajakurssi. Vertaisohjatut liikuntaryhmät täydentävät ammattilaisten ohjaamia liikuntapalveluja.

Liikuntavirasto oli edellisvuosien tapaan aktiivisesti mukana sekä järjestöjen että kaupungin muiden hallintokuntien järjestämässä **erityisliikunta** tapahtumissa ja koulutustilaisuuksissa. Keuhkolla erityisliikunta osallistui Pirkkolan liikuntapuiston koko perheen liikuntatapahtumaan.

Lähiöliikuntaa toteutettiin edelleen Jakomäki-Tapuli, Myllypuro-Kontula, Maunula-Haaga ja Pihlajamäki-Malmi alueilla. Toiminta oli suosittua ja se perustui alueiden omiin olosuhteisiin ja asukastarpeisiin. Lähiöliikunta teki runsaasti yhteistyötä eri hallintokuntien ja paikallisten järjestöjen kanssa. Suositut tapahtumat Liikuntahulinat, Perhepalloilu ja Sisäsuunnistus keräsivät runsaasti alueiden lapsia, perheitä ja koululaisia liikkumaan sekä liikuntahalleissa että leikkipuistoissa. Viikoittaiset Seniorisäpinät liikuttivat tuhansittain ikääntyviä myös yhteistyössä Soten kanssa. Lähiöiden asukkaiden toiveista kokeiltiin vuonna 2015 mm. kahvakuulaa, lavatansseja, asahia ja liikeälyä. Aktiiviset alueiden asukkaat vetivät mukaansa liikkujia ja toimivat ns. vertaisohjaajina mm. kimppekävelyissä, sählyssä, jalkapallossa ja pesäpallossa.

Osasto sai rahoitusta Etelä-Suomen aluehallintovirastolta **Naiset yhdessä liikkumaan -hankkeeseen**. Hankkeen avulla pyrittiin kehittämään pääsääntöisesti monikulttuuristen naisten liikuntamahdollisuuksia. Vuoden aikana järjestettiin 20 liikuntaryhmää esimerkiksi pyöräilykurssi, tanssillisia tunteja, liikunnan starttikursseja, vesijumppia, vanhempi-lapsi liikuntaa, uimaopetusta ja liikuntaneuvontaa. Liikuntainfotilaisuuksia pidettiin moskeijoissa maahanmuuttajataustaisille järjestöille yhteistyössä järjestöjen ja kaupungin eri hallintokuntien kanssa. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä 630 henkilöä. Lisäksi naisille järjestettiin vertaisohjaajakoulutusta ja yhteistyössä Vantaan kaupungin kanssa uimaopettajakurssi.

Kaupungin henkilöstöä kannustettiin omaehtoiseen liikkumiseen järjestämällä noin 125 viikoittaista ohjattua liikuntaryhmää sekä osallistumismaksun subventoinnilla Naisten Kymppille ja Pääkaupunkijuoksuun. Pääkaupunkiseudun kuntien ja HUS-kuntayhtymän henkilöstölle järjestettiin ympäri pääkaupunkiseutua Keho & Tasapaino -testauskiertueeseen liittyen 9 tapahtumaa. Tapahtumissa testattiin henkilöstön kehonkoostumus ja tasapaino.

UP! – Aktiivisempi päivä on poikkihallinnollinen 2-vuotinen hanke, jota toteutetaan yhteistyössä Helsingin kaupunginkanslian, työterveyskeskuksen ja henkilöstöliikunnan kanssa. Hankkeen tavoitteena on istumisen vähentäminen ja aktiivisuuden lisääminen työpäivään. Kahdessa pilottivirastossa, Taloushallintopalvelussa ja Kiinteistövirastossa, toteutettiin aktiivisuusmitaukset sekä muita istumista vähentäviä toimenpiteitä yhteistyössä UKK Terveyspalveluiden kanssa. Järjestettiin myös erilaisia markkinointikampanjoita ja koulutustilaisuuksia ja tuotettiin koulutusmateriaalia.

Liikuntaneuvonta on todettu merkittäväksi terveytensä kannalta liian vähän liikkuvien kuntaalaisten ohjaamisessa kohti aktiivisempaa arkea. Poikkihallinnollisia, moniammatillisia palveluketjuja on kehitetty ulkopuolisen rahoituksen turvin, KKI- ja AVI-hanketukien avulla. Työikäisille suunnattu, vuoden mittainen Aktiivix-liikuntaneuvonta kohdentuu tyypin 2 diabetesriskissä oleviin tai siihen jo sairastuneisiin kuntalaisiin. Yksilö- ja ryhmäneuvontaan perustuva toimintamalli on osa terveysasemien ja liikunta- ja hyvinvointipalveluiden välistä hoitoketjua, jonka ympärille on kehitetty toimintaa tukevia, matalankynnyksen liikuntapalveluita. Malli on jalkautettu osaksi liikunta- ja hyvinvointipalveluiden perustoimintaa.

ULKOLIIKUNTAPALVELUT

ULKOLIIKUNTAPALVELUT

Osaston toimintaan ja kenttien kävijämääriin vaikutti merkittävästi tänäkin vuonna talven sää-olot. Kokonaiskävijämäärä oli hieman edellisvuotta suurempi, noin 5,5 miljoonaa. Määrää on kahtena viimeisenä vuonna merkittävästi nostanut seurojen kanssa yhteistyössä toteutettujen kenttien kävijätilastot. Yhteistoimintakentillä kävi yhteensä yli 900 000 liikkujaa. Kokonaisuudessaan kävijöitä oli ulkoliikuntapaikoilla enemmän kuin koskaan aikaisemmin, vaikka alkutalvi 2015 oli lämmin ja vähäluminen.

Elokuun lopulla tapahtui traaginen tapaturma Herttoniemen hyppymäessä. Nuoret olivat keskellä yötä nopeasti syntyneenä päähänpistona päättäneet laskea isoimman hyppymäen alastulorinteestä. Mäkien väärinkäytön ehkäisemiseksi ja niistä syntyneiden vahinkojen torjumiseksi Herttoniemen kolmen hyppymäen lähtö- ja alastulorinteeseen oli asetettu kymmeniä vuosia sitten esteiksi ketjuja ja vaijereita. Lopputulos kyseisestä päähänpistosta oli traaginen, sillä 16 vuotias nuori tyttö sai surmansa. Onnettomuuden jälkeen liikuntavirasto eristi alueen aidoilla ja mäkihyppypaikan toiminta suljettiin.

Kesäkausi

Viraston kentillä järjestettiin perinteiset jalkapalloturnaukset Helsinki Cup ja tyttöjen Stadi Cup. Heinäkuinen voimistelun suur tapahtuma Gymnaestrada toi tuhansia naisvoimistelijoina muun muassa Töölön pallokentälle, joka täytti kunnioitettavat 100 vuotta. Juhlavuotta juhlittiin muun muassa pelaamalla pallokentällä nuorten Suomi-Ruotsi -jalkapallomaatottelu.

Pesäpallokentän rakentaminen Myllypuron liikuntapuistoon alkoi kesällä ja työ valmistuu keväällä 2016 aikana. Kenttä on toinen miesten pesäpallokentän mitat täyttävä kenttä Helsingissä, Meilahden liikuntapuiston kentän lisäksi. Velodromin pyöräilystadionin tekonurmikentän pinnoite uusittiin. Kenttä on suunnattu maahockeyn ja amerikkalaisen jalkapallon peluuseen. Paloheinän tunnelityöprojekti valmistui ja alueen toiminta on palautumassa entiselleen. Ulkoilumajalle valittiin kilpailutuksen kautta uusi kahvilayrittäjä.

Pirkkolan liikuntapuistoon valmistui uusi ulkokuntoilupiste ns. ulkokuntosali. Sen laitekokonaisuus kehitettiin osastojen välisenä yhteistyönä ulkopuolisen yrittäjän kanssa.

Sonera Stadiumin tekonurmimatto uusittiin ja vanha matto siirrettiin uusiokäyttöön Tapulin liikuntapuistoon.

Viraston ja seurojen yhteistoimintakenttiä valmistui **Laajasalon liikuntapuistoon** ja **Heteniitynkentälle** Vuosaareen. Laajasalon kenttäalueelle mahtui aikuisten jalkapallokentän lisäksi myös suurehko lämmittelyalue. Heteniityn valmistunut tekonurmi täydentää hyvin Heteniityn yleisurheilukentän toimintaa. Yhteistoimintakenttiä on nyt eri puolilla kaupunkia jo yhteensä 22.

Talvikausi

Talvikausi 2014–2015 oli leuto ja vähäluminen. Luonnonjääkenttiä päästiin toden teolla jäädyttämään vasta tammikuussa ja kentät jouduttiin sulkemaan ennen koululaisten helmikuista hiihtolomaviikkoa.

Myös latuverkosto oli poikkeuksellisen suppea ja hiihtokausi lyhyt jo toista talvea peräkkäin. Loppupalvesta hiihtämään pääsi ainoastaan [Paloheinän](#) ja [Mustavuoren](#) lumetetuilla laduilla. Lähes jäättömän Suomenlahden vuoksi matkaluisteluratoja ei voitu lainkaan toteuttaa.

Alkutalvi 2015–2016 oli myös lämmin ja se aiheutti haasteita tekojääratojen avaamiselle. Joulukuussa lämpötila kohosi useana päivänä lähes +10 asteeseen. Luonnonjääkentistä vain muutama saatiin luistelukuntoon vuoden vaihteessa ja latujen lumetuskin Paloheinässä voitiin käynnistää vasta tuolloin. Varsinainen hiihtokausi siirtyi seuraavaan vuoteen.

Tutkimukset

Osaston palveluista teetettiin kysely koulujen liikunnasta vastaaville opettajille. 180 vastauksesta kävi ilmi, että luistelu koetaan todella tärkeäksi liikuntatunneilla. Kesälajeista jalkapallo, yleisurheilu ja pesäpallo nousivat esiin. Kyselystä saatiin arvokasta tietoa, jonka pohjalta on hyvä lähteä kehittämään Helsingin ulkoliikuntapalveluita entistä tiiviimmässä yhteistyössä koulujen kanssa.

MERELLISET PALVELUT

MERELLISET PALVELUT

Osaston yksi keskeinen kehittämisen osa-alue oli turvallisuuden lisääminen venesatamissa sekä uimarannoilla. Esimerkiksi turvatasoa alentaviin epäkohtiin laituralueille sekä ulkoliikunta-paikoilla pyrittiin puuttumaan välittömästi ja liikuntaviraston kunnossapitovastuulla olevia pelastuspostejä eri puolilla kaupunkia tarkastettiin tehostetusti.

Veneily

Viraston suoravuokrauksessa oli yhteensä 3 998 venepaikkaa 46 satamassa. Venepaikkoja jäi vuokraamatta 35 ja ne sijaitsivat pääasiassa Kirkkonummella Lähteelän venesatamassa. Suoravuokrauspaikkojen lisäksi veneilyn kunnossapitovastuulla oli 4 305 venekerhoille vuokrattua venepaikkaa eri puolilla Helsinkiä.

Veneiden talvisäilytysaasteiden ratkaisemiseksi perustettiin kaupunginjohtajan toimeksiantona työryhmä kaupungin eri hallintokuntien ja helsinkiläisten venekerhojen edustajista. Työryhmä saa työnsä valmiiksi alkuvuodesta 2016.

Virasto vuokrasi talvikaudeksi 2015 ylläpitämiltään 13 talvisäilytysalueelta yhteensä noin 1 900 paikkaa veneilijöille. Ruusuniemeen edellisvuonna rakennettua talvisäilytysaluetta laajennettiin, sähköistettiin ja pinnoitettiin. Jätkäsaaren talvialuetta lukuun ottamatta kaikki alueet olivat täynnä talvehtivia veneitä.

Venesatamissa tehtiin aikaisempien vuosien tapaan paljon erilaisia kunnostustöitä muun muassa talvisäilytyskenttien tasauksia, vesiletkujen uusimisia ja laiturerakenteiden kunnostuksia.

Aiempien vuosien tapaan myytiin huutokaupalla tai romutettiin kymmeniä kaupungin alueelle luvattomasti varastoituja veneitä. Rakennettiin myös yhteistyökumppanina olosuhteita muun muassa Merilohen uistelun avoimiin SM-kilpailuihin sekä Uivaan Venenäyttelyyn.

Uimarannat, saariston ulkoilupuistot ja saaret sekä ulkoilusaaret

Osaston hoidossa oli yhteensä 24 uimarantaa, joista 13 oli valvottuja sekä neljä uimapaikkaa. Valvonta-ajat porrastettiin rantakohtaisesti kello 10–20 välille, ja valvonnasta vastasi viraston oma henkilökunta. Viraston toteuttamia talviuuintipaikkoja oli 14, joista valtaosa toimi seurojen ja yhdistysten ylläpitäminä vuokrasopimuksin. Liikuntavirasto toteutti uuden palvelun nimeltään mswim.fi. Sen avulla rantapelastajat päivittivät joka päivä valvottujen uimarantojen sinilevätilanteen ja veden lämpötilan palvelimelle uimarantojen käyttäjille tiedoksi.

Lukuisat tapahtumat värittivät uimarantojen toimintaa. [Hietarannan uimarannalla](#) järjestettiin rantalentopallo- ja jalkapalloturnauksia ja [Soutustadionilla](#) lauluiltoja ja soututapahtumia. Ulkoilusaarista suosituimpia olivat [Pihlajasaari](#) ja [Kaunisaari](#).

Vesiliikenne

Kehitettiin ja koordinoitiin edelleen Helsingin alueen vesiliikennettä. Vesiliikennereittejä oli yhteensä 17.

Hallinnoitiin vesiliikennelaitureita mantereella ja saaristossa sekä Kauppatorin alueella vesiliikenteelle vuokrattuja laitureita. Vuokralaisina oli vesiliikenneyrittäjiä, jotka järjestivät reittiliikennettä sekä tilaus- ja sightseeing-risteilyjä. Vesireittiliikenteen kilpailutuksia jatkettiin [Pihlajasaaren](#), [Kaunissaaren](#) ja [Uunisaaren](#) reiteillä.

Kalastus

Pilkkiminen rajoittui huonon jäätilanteen vuoksi hiihtolomaviikkoon ja muutamiin yleisötapahtumiin. Edellisvuonna aloitettuja Pilkkiperjantai-tapahtumia ei myöskään voitu toteuttaa.

Onkikoulutoiminta [Vanhankaupunginkosken suvannolla](#) jatkui edellisvuosien tapaan ja ilahduttavasti myös vanhus- ja erilaiset kuntoutujaryhmät olivat mukana toiminnassa. Pilottina järjestettiin ”Aikuinen rannassa” -tapahtumia kesäkuussa. Arkisin henkilökunta avusti lapsia ja nuoria kalastamisessa verkatehtaan rannan puulaiturilla. Lisäksi järjestettiin kalastuksen päiväleiri Vantaanjokisuulla. Suomen vapaa-ajankalastajien keskusjärjestö valitsi Vanhankaupunginkosken suvantoineen Vuoden lähikalastuspaikaksi.

Liikuntavirasto osallistui Ice Break ja Maailma kylässä -tapahtumiin, Mätäjokifestivaaleille, Lapsimessuille, Pikku-Huopalahti -tapahtumaan, Stadi onkeen sekä Valtakunnalliseen kalastuspäivään. Perinteinen Koskipäivä-tapahtuma järjestettiin elokuun lopussa. Helsingin Silakka-markkinoilla oltiin mukana vuosien poissaolon jälkeen. Monipuolinen ohjelma sisälsi kalankäsittelynäytöksiä, neuvontaa ja ongittamista Kolera-altaalla.

Yhteistyö kalatalousalan järjestöjen, muiden virastojen ja tutkimuslaitosten sekä viestimien kanssa jatkui. Valvonnassa panostettiin yhteistyöhön poliisin kanssa. Jokitalkkaritoiminta täydensi myös kalastusvalvontaa.

Kalastuslupien kokonaismyynti laski edelleen ja lupia myytiin noin 7 500. Niistä oli lupia seisoville pyydyksille noin neljännes ja loput viehekalastuslupia. Lupamyynnin laskun oletetaan jatkuvan uuden kalastuslain myötä.

Kaupungin edustan merialueelle istutettiin hoitovelvoitteen mukaisesti yli 266 673 vaellussii-kaa, noin 27 700 vaellusikäistä meritaimenta ja 12 416 merilohta sekä kirjolohia moniin tapahtumiin.

Rastila Camping Helsinki

Matkailupalveluiden laadun kehittämisen lisäksi panostettiin alueen eri toimintojen kehittämiseen sekä asiakasviihtyvyyteen.

Keväällä aloitettiin yhteistyö Visit Vuosaari -hankkeessa. Tavoitteena on kehittää Vuosaaren toimijoiden yhteistyötä ja tehdä vierailijoita ja matkailijoita houkuttelevia uusia palveluita entistä näkyvimmäksi ja houkuttelevimmaksi aktiivisen yhteismarkkinoinnin ja tapahtumien avulla.

Rastilan leirintäalue osallistui elokuussa ja joulukuussa koko perheen Visit Vuosaari Weekend -tapahtumiin, jotka lisäsivät merkittävästi leirintäalueen tunnettua. Hiihtolomaviikolla järjestettiin Talvirieha ja läpi kesän ohjattuja puistojumppia.

Tutkimus

Uimarannoille tehtiin asiakastyytyväisyyskyselyt, jonka perusteella on tehty toimenpideohjelma rantojen kehittämiseksi. Toimenpiteitä ovat olleet muun muassa kiinteiden polkupyörätelineiden asennus Pikkukosken ja Kallahdenniemen uimarannoille. Lisäksi ulkokuntoilupisteiden irtopainoja ja tankoja on uusittu.

HALLINTOPALVELUT

HALLINTOPALVELUT

Liikunnan kansalaistoiminnan avustusperusteet uudistettiin. Uuden tila- ja kurssivarausjärjestelmän hankinta käynnistettiin. Viraston rekrytointiprosessia kehitettiin. Viraston graafinen ilme ja markkinointimateriaalit päivitettiin. Uusi ilme jalkautettiin liikuntapaikkoihin ja työntekijöiden asusteisiin. Päätöksenteon ja valmistelun laatua lisättiin ottamalla käyttöön liikuntalautakunnan valmistelijan ja esittelijän käsikirja, joka sisältää myös mallit päätösten liikuntavaikutusten ennakkoarvioinnista ja taloudellisten vaikutusten arvioinnista.

Päätöksenteko

Liikuntalautakunta kokoontui vuoden aikana 13 kertaa ja käsitteli kokouksissaan yhteensä 158 varsinaista päätösasiaa, rutiiniasiat mukaan lukien päätöksiä oli yhteensä 197. Liikuntavirastossa viranhaltijapäätöksiä tekevät liikuntajohtaja, osastopäälliköt ja suunnittelupäällikkö. Näitä päätöksiä tehtiin yhteensä noin 270. Lautakunta käsitteli yhteensä kahdeksan oikaisuvaatimusta, jotka kohdistuivat joko viranhaltijan tai lautakunnan tekemään päätökseen.

Päätöksenteon ja valmistelun laadun parantamiseksi edellisenä vuonna aloitettua hanketta jatkettiin, ja sen tuloksena koottiin liikuntalautakunnan valmistelijan ja esittelijän käsikirja. Hankkeen tavoitteena oli, että lautakuntavalmistelu olisi aikaisempaa laadukkaampaa ja yhdenmukaisempaa. Käsikirjaan koottiin valmistelijan tueksi ohjeita koskien sekä esitysten sisältöä että niiden muotoa ja tavallisimpien päätös- ja lausuntoesitysten mallit.

Lautakuntapäätöksenteon laadun parantamiseksi valmistelukäsikirjaan luotiin myös malli liikuntavaikutusten ennakkoarvioinnista. Sen avulla pystytään etukäteen arvioimaan päätöksen liikuntaan liittyviä vaikutuksia etenkin eri henkilöryhmien tai kaupunginosien kannalta. Tavanomaisen vaikutusten arvioinnin ohella valmistelukäsikirjaan otettua mallia sovellettiin sellaisenaan viidessä lautakunnan päätösehdotuksessa. Lisäksi käsikirjaan sisällytettiin päätösten taloudellisten vaikutusten arviointimalli.

Henkilöstö

Virastossa oli vuoden lopussa täytettynä 437 (447 vuonna 2014) vakinaista tehtävää. Kuukausipalkkaisia vakinaisia tehtäviä oli 150 (161), joista virkoja oli 12 (12). Tuntipalkkaisia vakinaisia tehtäviä oli 287 (286). Pysyvään palvelussuhteeseen valittiin 27 (27) henkilöä. Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n veloitus työvoiman ostopalveluista oli 236 311 (224 172) euroa. Viraston palveluista osa on kausiluonteista, joten henkilöstömäärä vaihtelee vuoden aikana. Kesä- ja kausityöntekijöitä oli vuoden aikana yhteensä 331.

Henkilöstön määrä vuosina 2010 – 2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Vakinaisia 31.12.	432	431	440	440	447	437
Määräaikaisia 31.12	52	56	53	47	50	63
Kausityöntekijöitä	153	151	170	178	168	187
Kesätyöntekijöitä	187	170	176	189	166	144
Yhteensä	824	808	839	854	831	831

Työllistämismäärä virastossa työskenteli vuoden aikana 25 (43) henkilöä. Eläkkeelle siirtyi 13 (12) ja muusta syystä palveluksesta erosi 7 (7) henkilöä. Vuorotteluvapaata käytti 10 (9) ja osa-aikaeläkkeellä oli 11 (19) henkilöä. Henkilöstön keski-ikä oli 47,9 (47,7) vuotta.

Henkilöstökoulutukseen osallistui 218 (328) henkilöä ja koulutuspäiviä kertyi yhteensä 889 (1 262). Henkilökunnan osaamista vahvistettiin muun muassa järjestämällä koko vakinaiselle henkilöstölle koulutusta työturvallisuuteen liittyvistä asioista ja Työsuojelupakin käytöstä. Tutkinnon tai muun laajan opintokokonaisuuden suoritti 37 (13) henkilöä.

Johdon ja esimiesten osaamista kehitettiin osallistumalla kaupungin ja viraston järjestämiin esimies- ja johtamiskoulutuksiin. Esimiehille järjestettiin koulutusta muun muassa haastavissa asiakaspalvelutilanteissa toimimisesta ja rekrytoinnista. Lisäksi viraston HR järjesti Esimiesinfo-tilaisuuden, missä käsiteltiin esimiestyön ajankohtaisia asioita, kuten johtamisjärjestelmäuudistusta sekä viraston isännöintiin liittyvien tehtävien vastuunjakoa ja viraston sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa.

Viraston rekrytointiprosessia kehitettiin kaupungin linjausten mukaisesti muun muassa tehostamalla hakijaviestintää ja uudistamalla rekrytointikäytäntöjä. Rekrytoivia esimiehiä koulutettiin rekrytointiprosessin uudistuksista Esimiesinfon yhteydessä.

Merkkipäivien, pitkäaikaisen palvelussuhteen ja eläkkeelle lähdön johdosta huomionosoituksia jaettiin yhteensä 13 964 (11 990) euron arvosta. Kuntaliiton ansiomerkkejä haettiin 18 (6) henkilölle ja Helsinki-mitaleita yhdeksälle (8) henkilölle.

Viraston järjestämässä liikuntapaikanhoitajien oppisopimuskoulutuksessa oli vuoden aikana kaksi eri aikana aloittanutta ryhmää, joissa opiskeli yhteensä seitsemän opiskelijaa. Opiskelijoista neljä valmistui liikuntapaikanhoitajiksi syyskuussa 2015. Lisäksi kaksi työntekijää opiskeli ryhmien ulkopuolella oppisopimuksella liikuntapaikanhoitajiksi. Kolme työntekijää valmistui liikuntapaikkamestariksi.

Markkinointi ja viestintä

Viraston markkinointi ja viestintä keskittyi kasvattamaan liikuntaviraston liikuntapaikkojen ja -palveluiden tunnettuutta ja sitä kautta lisäämään kaikenikäisten helsinkiläisten liikkujien määrää. Vuonna 2015 painotettiin monikanavaista kausiviestintää ja -markkinointia.

Liikuntaviraston syyskuussa 2014 lanseeratut sosiaalisen median kanavat jalkautuivat vuoden 2015 aikana osaksi viraston viestintää ja markkinointia. Facebookissa seuraajia oli vuodenvaihteessa yli 4 200, twitterissä noin 2 000 ja instagramissa yli 800.

Virasto otti syyskuussa 2015 käyttöön kaupungin asiakaspalautejärjestelmän. Tätä kautta vastattiin yli 2 000 palautteeseen ja palautteiden yleisen käsittelyajan ollessa noin kolme vuorokautta.

Liikuntaviraston päivitetty graafinen ilme yhdisti viraston eri liikuntapalveluista ja -paikoista kertovat markkinointimateriaalit. Uusi ilme jalkautettiin liikuntapaikkoihin ja työntekijöiden asusteisiin. Elokuussa 2015 jaettiin Helsingin Sanomien välissä kausijulkaisu, joka tavoitti yli 220 000 helsinkiläistä. Kausijulkaisua jaettiin myös kirjastoihin, terveysasemille, päiväkoteihin ja leikkipuistoihin.

Tietohallinto

Vuoden aikana aloitettiin uuden tila- ja kurssivarausjärjestelmän hankinta. Tekninen vuoropuhelu mahdollisten toimittajien kanssa käytiin kesällä ja hankesuunnitelma täydentyi loppuvuodesta.

Liikuntapaikoilla aloitettiin digitaalisen tiedonvälitysjärjestelmän pilottikäyttö. Virasto toteutti yhteistyössä Kirjaston kanssa ns. Info-järjestelmän ensimmäisen vaiheen, jossa viidessä liikuntapaikassa järjestelmä otettiin käyttöön. Järjestelmää on tarkoitus laajentaa kaikkiin sisäliikuntapaikkoihin ja joihinkin ulkoliikuntapaikkoihin vuoden 2016 aikana.

Kassa- ja kulunvalvontajärjestelmän käyttöä laajennettiin joihinkin uusiin kohteisiin. Syksyllä alkoi hanke verkkokaupan toteuttamiseksi. Asiakkaille tulee mahdollisuus ostaa joitakin viraston tuotteita omatoimisesti sähköisenä itsepalveluna.

Liikuntavirasto käyttää kaupungin puitesopimuksen mukaisia keskuspalveluita, ulkoistettuja tietokantapalveluita ja tallennuskapasiteettia. Palveluiden laatu oli sopimusten mukainen.

Tilavaraukset ja avustukset

7 miljoonaa euroa avustuksia. 400 liikunta- ja urheiluseuralle.

Liikuntatoimi jakoi toiminta- ja tilankäyttöavustuksia helsinkiläisille liikuntaseuroille sekä eläkeläis- ja erityisryhmille 6 989 000 euroa. Liikuntalautakunta päätti seurojen avustusten uudistamiseen liittyen uusista toiminta-avustusmuodoista 16.6., tilankäyttöavustuksista 20.8. sekä vuoden 2016 avustusten myöntöperusteista ja hakuohjeesta 8.10.

Toiminta- ja tilankäyttöavustusta päätettiin jakaa sellaisille yhdistyksille, joiden laji on edustettuna liikunnan ja urheilun valtakunnallisessa kattojärjestö Valossa tai kuuluu opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavun piiriin. Liikuntatoimen avustusmuotoihin luotiin uusi harkinnanvarainen avustus niille liikuntaa edistäville yhdistyksille, jotka jäävät avustuskelpoisuuden ulkopuolelle avustusuudistuksen yhteydessä.

Vuokra-avustus ja tuetun käytön avustus päätettiin lopettaa ja niiden tilalle luoda uusi tilankäyttöavustus. Avustuskelpoisten seurojen tilojen maksuttomasta käytöstä päätettiin luopua vuoden 2016 aikana ja liikuntalautakunnan päätöksellä tilojen maksutonta ja tuettua käyttöä jatketaan 30.4.2016 saakka.

Avustusuudistuksesta pidettiin loka-marraskuussa kuusi infotilaisuutta liikuntaseuroille sekä eläkeläis- ja erityisryhmille. Lisäksi uudistuksesta kerrottiin maahanmuuttajajärjestöille marraskuuisessa tilaisuudessa sekä helsinkiläisille liikuntaseuroille seurafoorumissa joulukuussa.

Seuroja ja lajeja tavattiin avustusuudistukseen ja hinnaston uudistamiseen sekä liikuntaviraston tilojen maksullisuuteen ja vuorojen jaon kehittämiseen liittyen, mm. vesiliikunnan, yleisurheilun, telinevoimistelun, ampumaurheilun ja käsipallon kanssa.

Tilavarauksissa toteutettiin apulaiskaupunginjohtaja Ritva Viljasen asettaman Koulutilat käyttöön -pilottihankkeen toimenpiteitä. Hankkeeseen sisältyi 11 koulun liikuntatilojen vuorojen jako ja tallentaminen koskien syksyllä 2015 alkavia vakiovuoroja. Tilavaraukset ja avustukset -yksikkö vastasi 11 pilottikoulun vuoroihin liittyvästä asiakaspalvelusta. Pilotti päättyi vuoden 2015 lopussa ja virastojen kesken sovittiin, että opetusviraston liikuntatilat siirtyvät vapaa-ajan käytön osalta liikuntaviraston hallinnoitavaksi ja edelleen jaettavaksi tilojen käyttäjille.

Vuoden aikana toteutettiin kolme suurempaa liikuntatilojen varaushakua: kesäkauden sisä- ja ulkoliikuntatilojen, talvikauden sisäliikuntatilojen sekä talvikauden ulkoliikuntatilojen haut. Yhteensä jaossa on noin 800 liikuntatilaa noin tuhannelle säännöllisiä harjoitusvuoroja vuokraavalle yhteisölle. Tilavaraustoiminta on päivittäistä, kun tiloja jaetaan esim. sarjaotteluille sekä erikokoisille tapahtumille. Tilojen käytön tehostamiseksi mahdollisesti kausivaroituksista vapautuvat tilat jaetaan uudestaan.

Tekninen yksikkö/Investoinnit

Merkittävimmät investointikohteet olivat Oulunkylän liikuntapuiston huoltorakennuksen piha-kannen ja katon sekä Velodromin tekonurmen peruskorjaukset, Myllypuron liikuntapuiston pesäpallokentän uudisrakennus ja Töölön kisahallin eri osien peruskorjaukset.

Investointimäärärahojen vähenemisen vuoksi uusia suurempia liikuntapaikkainvestointeja ei ole voitu tehdä. Uusien asuinalueiden liikuntapaikkarakentaminen tulee jäämään vähemmälle kuin kaavoituksessa on huomioitu.

Osallistuttiin Helsingin alueella tapahtuvaan kaavoitustyöhön ja toimittiin asiantuntijana viraston vuokraustoiminnassa sekä kiinteistöjen ja alueiden kunnossapitotehtävissä. Merkittävien kaavoitustyö oli Helsingin uusi yleiskaava, jonka valmistelussa on avustettu kaupunkisuunnittelua liikuntatoimen asiantuntijana sekä laadittu lausunto yleiskaavasta. Lausunto valmistettiin liikuntavirastossa eri osastojen yhteistyönä. Valmisteltiin myös vesiliikennelaitureiden nimistöt, jotka liikuntalautakunta hyväksyi.

Nimettiin liikuntaviraston sisäinen paikkatietoryhmä, jossa on osastojen edustajia ja teknisen yksikön asiantuntijoita. Työryhmä kehittää liikuntaviraston paikkatietoa ja valmistelee paikkatiedon kehittämisen suunnitelman sekä aikataulun ja esittelee sen liikuntaviraston johtoryhmälle, jolle se raportoi jatkossa työn etenemisestä.

Tehtiin esteettömyyskartoitukset liikuntaviraston 13 valvotulle uimarannalle ja sellaisille viraston hallinnoimille ulkokuntoiluvälinepaikoille, joissa on vähintään kolme ulkokuntoiluvälinettä. Kartoitussuunnitelmat työstettiin yhteistyössä rakennusviraston, kaupunginkanslian ja Affecto Oyj:n kanssa. Esteettömyystiedot kerättiin maastossa ja syötettiin pääkaupunkiseudun palvelukartalle.

Pyöräilyn olosuhteiden ja palveluiden parantamiseksi sekä pyöräilyn edistämiseksi Helsingissä kehitettiin liikuntapaikkojen pyöräily- ja pyöräpysäköintipalveluita; osallistuttiin Suomen Ladun maastopyöräilyolosuhteita kehittävään Pyöräpolku-hankkeeseen, HSL:n seudullisen pyöräilyn edistämistyöhön sekä aloitettiin pääkaupunkiseudun ulkoilukartan ja kaupunkikohtaisten pyöräilykarttojen (Helsinki, Espoo ja Vantaa) sekä digitaalisen liikuntapalvelun kehittäminen. Jatkettiin yhteistyötä Pariisin Le Comité Départemental Olympique et Sportifin (CDOS 93) kanssa mm. liikunnan huomioimisessa kaavoituksessa.

Merkittävimmät investointikohteet osastoittain olivat:

Sisäliikuntapalvelut

- Yrjönkadun uimahallin uimavalvojan työpisteen uusiminen sekä vedenkäsittelyn ja saunatilojen peruskorjaus
- Uimastadionin ympäristöalueiden ja vedenkäsittelyn korjaus; kahvilan terassin, pohjoisen leikkialueen ja itäosan kenttien sekä niiden ympäristöalueiden peruskorjausten valmistuminen sekä allasalueen peruskorjauksen aloitus
- Pirkkolan liikuntapuiston uima- ja palloiluhallin välinen lasiseinän peruskorjaus
- Töölön kisahallin A-hallin parkettilattian, A- ja B-hallin suihkutilojen ja paloilmoinjärjestelmän peruskorjaukset; aulatilaa ja asiakaspalvelupisteiden uusiminen sekä kellarikerroksen toimistotilojen kosteusvaurioiden korjaukset; kisahallin edustan polkupyöräparkkialueen rakentaminen
- Kumpulan maauimalan altaiden kunnostuksen aloitus, hyppytornin ja asunnon peruskorjaus
- Liikuntamyllyn urheilupinnoitteiden uusiminen
- Itäkeskuksen uimahallin hyppytornin ja yleisöhisin peruskorjaukset
- Kivikon hiihtohallin rakennusluvan mukaiset lopputyöt ja ilmanvaihtojärjestelmän parannus
- Ruskeasuon liikuntapuiston liikuntahallin ikkunoiden kunnostus ja asuntojen peruskorjaus
- Oulunkylän liikuntapuiston huoltorakennuksen pihakannen ja katon peruskorjaus
- Maunulan liikuntahallin suihkutilojen peruskorjaus

Ulkoliikuntapalvelut

- Paloheinän ulkoilumajan lähiliikuntapaikan valmistuminen ja huoltorakennuksen laajennuksen rakennustyön aloitus
- Myllypuron liikuntapuiston pesäpallokentän rakennustyön aloitus
- Velodromin tekonurmen peruskorjauksen valmistuminen
- Luukin ulkoilualueen huoltorakennuksen katon peruskorjaus
- Lauttasaaren liikuntapuiston skeittiparkin valmistuminen
- Roihuvuoren liikuntapuiston lähiliikuntapaikan valmistuminen
- Lassilan liikuntapuiston lähiliikuntapaikan valmistuminen
- Pirkkolan ja Eläintarhan ulkokuntoilupaikkojen peruskorjausten valmistuminen
- Heteniitynkentän peruskorjaustyön valmistuminen
- Puotilan ja Maunulan kenttien sekä Myllypuron liikuntapuiston viheralueiden peruskorjaus

Merelliset palvelut

- Kaunissaaren tilaussaunan rakentamisen aloitus
- Hietarannan uimarannan pohjoisen sisääntuloalueen ja eteläosan kuntoilualueen peruskorjaus sekä jätehuoltojärjestelyjen uusiminen
- Kallahdenniemen uimarannan peruskorjauksen jatkaminen ja uimarannan polkupyöräparkkialueen rakennus
- Pakilan uimarannan ja kenttien sekä niitä ympäröivien viheralueiden peruskorjausten valmistuminen
- Pihlajasaaren huoltolaiturin rakennus; läntisen saaren käytäväverkoston rakennus ja uimarannan pukukoppien uusiminen
- Pohjoisrannan ja Puotilan venesatamien laitureiden betoniponttonien uusiminen
- Haitallisten vieraslajien torjunta- ja poistotyöt ulkoilusaarissa sekä venesatamissa, uimarannoilla ja kenttien maa-alueilla Helsingin kaupungin ja kansallisen vieraslajistrategian mukaisesti

Rastilan leirintäalue

- Huoltorakennuksen naistenpuolen pukutilojen ja kartanon peruskorjaus sekä piha-alueiden asfaltointi.

VIRASTON TALOUS

Käyttötalous

Liikuntatoimi jatkoi kokonaisuudessaan nettobudjetoituna yksikkönä vuonna 2015. Viraston määrärahojen sitovuustaso kaupunginvaltuustoon nähden on toimintakate eli tulojen ja menojen erotus. Vuosi sujui taloudellisesti hyvin, liikuntatoimi saavutti sekä talousarviossa olevan sitovan toimintakatetavoitteen että sitovat toiminnalliset tavoitteet.

Liikuntatoimen tulot olivat 16,4 (16,5 vuonna 2014) miljoonaa euroa. Tulot olivat 0,1 miljoonaa euroa edellisvuotta pienemmät, mutta ne ylittivät talousarvion 2,6 miljoonalla eurolla (19 %). Käyttömenot olivat yhteensä 80,2 (79,9 vuonna 2014) miljoonaa euroa eli noin 0,3 miljoonaa edellisvuotta suuremmat. Talousarvioon verrattuna menot ylittyivät noin 1,3 miljoonaa euroa. Toimintakate oli noin 1,3 miljoonaa euroa talousarviota parempi.

Liikuntavirasto on nettobudjetoitu, mikä tarkoittaa, että talousarviossa määriteltyt menot voidaan ylittää vastaavalla summalla kuin mitä tulot ylittävät talousarvion tulotavoitteen. Tuo tulokertymä mahdollisti vuonna 2015 sen, että liikuntavirasto pystyi käyttämään aineisiin ja tarvikkeisiin 1,0 milj. euroa, palvelujen ostoihin 0,7 milj. euroa ja henkilöstömenoihin 0,5 milj. euroa budjetoitua enemmän. Näillä menolisäyksillä pyrittiin entisestään parantamaan kuntalaisille tarjottavia palveluja ja lisäämään liikuntaa. Viraston käyttömenoista vuokratulot sekä avustukset liikuntalaitoksille ja -järjestöille olivat hieman budjetoitua vähäisemmät. Laitoksia ja säätiöitä sekä liikuntajärjestöjä avustettiin noin 16,2 miljoonalla eurolla.

Investoinnit

Liikuntapaikkojen suunnitteluun, rakentamiseen ja perusparantamiseen sekä Rastilan leirintä-alueelle oli talousarviossa varattu määrärahoja 10,568 miljoonaa euroa. Lisäksi kaupunginvaltuusto myönsi yhteensä 1,088 miljoonan euron ylitysoikeuden vuoden 2015 määrärahoihin. Liikuntapaikkainvestointeihin oli siten käytettävissä kaikkiaan 11,656 miljoonaa euroa, joista vuoden 2015 aikana käytettiin 10,473 miljoonaa euroa.

Lisäksi lähiörahastosta saatiin ylitysoikeutena 0,731 miljoonaa euroa sekä uutta rahaa 0,750 miljoonaa euroa eli yhteensä 1,481 miljoonaa euroa. Varoista käytettiin 0,622 miljoonaa euroa joten käyttämättä jäi 0,859 miljoonaa euroa. Esirakentamiseen saatiin ylitysoikeutena 0,005 miljoonaa euroa ja uutta rahaa 0,700 miljoonaa euroa eli käytettävissä oli yhteensä 0,705 miljoonaa euroa. Vuoden 2015 aikana varoista käytettiin 0,575 miljoonaa euroa.

Kaikkiaan käytettävissä oli 13,842 miljoonaa euroa, josta käytettiin 11,670 miljoonaa euroa liikuntapaikkojen suunnitteluun, rakentamiseen, perusparannuksiin, lähiliikuntapaikkarakentamiseen ja alueiden esirakentamiseen. Jäljelle jäänyt 2,172 miljoonaa euroa haettiin ylitysoikeutena vuoden 2016 talousarvioon, jotta keskeneräiset investointihankkeet saadaan valmiiksi.

Suoritteet ja tuottavuus

Laitostoiminnassa käyntikertoja oli 3,9 miljoonaa ja talousarvioon merkitty tavoite ylitettiin noin 2 prosentilla. Ulkokenttätöiminnassa talousarviotavoitteesta jäätin, kun käyntikertoja tilastoitettiin 3,9 miljoonaa ja tavoite oli 4,3 miljoonaa. Uimarantatoiminnan kannalta kesä ei ollut kovin suotuista, minkä vuoksi kävijämäärä jäi alle tavoitteen. Kävijöitä uimarannoilla oli noin 0,8 miljoonaa.

Liikunnanohjauksen käyntikerroissa talousarviotavoite ylitettiin 17 prosentilla. Leirinnän yöpymisvuorokausien määrä jäi talousarviotavoitteesta, kun yöpymisiä kirjattiin noin 91 200 tavoitteen ollessa 98 000. Venepaikkoja pystytettiin tarjoamaan 1,3 prosenttia tavoitetta enemmän. Myytyjen kalastuslupien määrä ylitti tavoitteen, niitä myytiin 7 300 kappaletta.

Tuottavuuden osalta käyntikertaa kohti laskettu tuottavuusindeksi (2012=100) oli tilinpäätös-vuonna 100 (103) ja aukiolotuntia kohti laskettu indeksi oli 101 (95). Tuottavuuslaskelmat tehdään liikuntapaikkojen käyntikertojen ja valvottujen aukiolotuntien perusteella. Suoritteina ovat liikuntapaikkojen ja -kurssien käyntikerrat, leirinnän yöpymisvuorokaudet, venepaikat sekä kalastusluvat. Liikuntaviraston tuottavuutta tarkasteltaessa on hyvä huomioida, että tuottavuuslaskennan ulkopuolelle jää ulosvuokrattujen seurakenttien kävijämäärä, joka vuonna 2015 oli ulkokenttätöiminnassa 902 000 kävijää (vuonna 2014 kävijöitä oli 711 000). Seurakenttien kävijämäärän arvioidaan tulevina vuosina olevan edelleen nousussa.

Tuottavuuslaskennassa menoina ovat indeksikorjatut käyttömenot ilman avustuksia lisättynä poistoilla ja työllistettävien henkilöstömenoilla. Indeksin kehitykseen vaikuttavat useat osatekijät. Menoindeksiin vaikuttaa esimerkiksi poistojen määrä ja aukiolotunteihin seurojen hoitoon annetut liikuntatilat. Virastossa tuottavuutta lisäävinä toimenpiteinä on tarkasteltu toimipisteiden aukioloaikoja, kesä- ja talvikausien pituuksia, henkilökunnan määrää ja palvelutasoa suhteessa käytettävissä oleviin taloudellisiin resursseihin. Palveluita on keskitetty ja kesäaikana on pidetty auki vain keskeisiä liikuntalaitoksia. Tuottavuutta alentavina tekijöinä voidaan pitää seurojen käyttöön luovutettuja ulkokenttiä ja sisätiloja, joiden kävijämääriä ei huomioida tuottavuutta laskettaessa.

Suoritteiden kehitys vuosina 2013–2015

Toteutuneet suoritteet	TOT-2013	TOT-2014	TOT-2015	TA-2015
Laitostoiminnan käyntikerrat	3 783 401	3 898 746	3 900 237	3 808 500
Ulkokenttätöiminnan käyntikerrat	3 823 451	3 879 907	3 876 173	4 279 500
Uimarantatoiminnan käyntikerrat	1 275 099	1 432 545	787 012	928 000
Liikunnanohjauksen käyntikerrat	681 303	711 064	737 191	630 000
Leirinnän yöpymisvuorokaudet	95 060	91 517	91 251	98 000
Kalastustoiminnan kalastusluvut	8 452	7 980	7 300	7 000
Venepaikat	11 974	11 925	11 923	11 800

Avustukset

Liikuntatoimen avustukset vuosina 2011–2015, 1 000 euroa tilinpäätöksen mukaan

	2011	2012	2013	2014	2015
Laitokset yli 170 000 €	9 325	9 371	9 485	9 064	8 945
Laitokset alle 170 000 €	225	225	225	225	186
Tapahtuma-avustukset	71	71	74	7	68
Järjestöt: tuettu käyttö	3 640	3 702	3 710	3 726	3 337
Järjestöt: vuokra-avustukset	1 177	1 166	1 177	1 235	1 635
Järjestöt: toiminta-avustukset	1 571	965	1 971	2 028	1 997
Yhteensä	16 009	16 500	16 642	16 349	16 168

Järjestöt

Liikuntaseuroille sekä vammais- ja eläkeläisjärjestöjen liikuntatoimintaan myönnettiin toiminta- ja vuokra-avustuksia 3 632 000 (3 263 000 vuonna 2014) euroa. Liikuntatilojen tuetun käytön menot olivat 3 337 000 (3 726 000) euroa. Toiminta-avustusta sai 342 liikuntaseuraa ja 29 eläkeläis- ja erityisryhmää. Vuokra-avustusta sai 162 liikuntaseuraa ja 13 eläkeläis- ja erityisryhmää. Suurin toiminta-avustus oli 83 925 (84 990) euroa.

Yhteisöjen tukeminen vuosina 2011–2015, 100 euroa

	2011	2012	2013	2014	2015
Liikunnan järjestötoiminnan					
Tukeminen	6 388	6 833	6 858	6 989	6 969
Tapahtuma-avustukset	70,5	70,5	73,5	70,5	67,5
Uima- ja urheiluhallit	9 550	9 596	9 710	9 289	9 131
Yhteensä	16 009	16 500	16 642	16 349	16 168

Laitokset ja säätiöt

Laitos- ja säätiöavustuksia saivat Helsinki Stadion Oy, Jääkenttäsäätiö, Vuosaaren Urheilutalo Oy, Urheiluhallit Oy, Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy, Stadion-säätiö, Nuorisojääkenttä Oy, Tapanilan Urheilutalossäätiö, Suomen Urheilumuseosäätiö, Suomalaisen Yhteiskoulun osakeyhtiö ja Lauttasaaren yksityiskoulujen kannatusyhdistys ry ja Urhea-säätiö.

Muuta huomioitavaa viraston taloushallinnossa

Vuonna 2015 virastossa toteutettiin merkittävä hinnastouudistus, joka ei ollut ainoastaan rakenneuudistus, vaan se sisälsi myös hinnoitteluperiaatteiden uudistamisen. Hinnastouudistuksen tavoitteena oli aikaansaada selkeät ja tasapuoliset hinnoitteluperiaatteet. Uuden hinnaston tavoitteena on olla aiempaa hinnastoa informatiivisempi, yksinkertaisempi, helppokäyttöisempi ja siten myös asiakasystävällisempi. Hinnasto on osa viraston tulonkantoprosessia, mikä luontaisesti kuuluu taloushallinnon tehtäviin. Taloushallinto koordinoi ja kokoaa hinnaston, markkinointi ja viestintä puolestaan huolehtii hinnastoon liittyvästä niin sisäisestä kuin ulkoisesta viestinnästä.

Talousarvion toteutumisennuste laadittiin jokavuotiseen tapaan neljä kertaa. Talousarvion toteutumista seurattiin virastossa muun kuukausittaisen seurannan lisäksi kaupunkiyhteisen raportointiratkaisun Hetan avulla. Viraston kassa- ja kulunvalvontaa kehitettiin ja uusia paikkoja tuli vuoden aikana kassa- ja kulunvalvontajärjestelmän piiriin lisää. Projektiseurantaa kehitettiin edelleen huomioon ottaen taloushallinnon ja teknisen yksikön tarpeet. Rakentamisen liittyvä tiedonantovelvollisuus tuli voimaan vuonna 2014, mikä tarkoittaa, että verohallinnolle tulee verohallinnon ohjeen mukaisesti raportoida kuukausittain urakoista, jotka ylittävät ilmoitusvelvollisuuden rajan. Raportointia toteutetaan liikuntavirastossa teknisen yksikön ja taloushallinnon toimesta.

Taloushallinto neuvoi ja koulutti taloushallinnon asioissa viraston henkilöstöä. Koulutustilaisuuksia pidettiin säännöllisesti mm. kassahenkilöstölle.

YMPÄRISTÖTAVOITTEET

YMPÄRISTÖTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Viraston talousarvio sisälsi neljä energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevaa tavoitetta:

- venesatamien jätehuollon parantaminen
- lajittelevan jätehuollon laajentaminen
- liikuntapahtumissa edellytys jätteiden keräämiseen ja kierrättämiseen sekä yleiseen siisteyteen
- kiinteistöjen sähkön, kaukolämmön ja veden kulutuksen seurannan kehittäminen.

Lajittelevaa jätehuoltoa lisättiin ja laajennettiin useissa toimipisteissä, etenkin sisäliikuntapalveluiden kiinteistöissä. Venesatamien jätehuoltoa parannettiin jättepisteitä lisäämällä ja uusimalla Puotilan venesataman septitankkien imutyhjennyslaitteisto. Kiinteistöjen sähkön, kaukolämmön ja veden kulutuksen seurantaa kehitettiin lisäämällä vesimittareita sekä tehostamalla sähkön ja kaukolämmön kulutusseurantaa.

Lisäksi ympäristötavoitteista toteutui Ekokompassijärjestelmän rakentaminen ja käyttöönotto Töölön kisahallissa ja Ruskeasuon liikuntapuistossa. Ekokompassijärjestelmä on saatu käyttöön myös Pirkkolan ja Oulunkylän liikuntapuistoissa, Uimastadionilla sekä Itäkeskuksen, Jakomäen ja Yrjönkadun uimahalleissa. Kumpulan maauimalan järjestelmä on rakenteilla.

Kaikki viraston sähköä ja kaukolämpöä kuluttavat kohteet on liitetty kulutusseurantaan. Kaukolämmön laskutettu kulutus niissä oli yhteensä 23,8 GWh. Edellisvuoteen verrattuna kulutus laski 0,6 prosenttia, sääkorjattuna se kuitenkin kasvoi 1,6 prosenttia. Vuoteen 2010 verrattuna sääkorjattu kulutus on laskenut yhteensä 9 prosenttia. Sähköä kului kaikissa kohteissa yhteensä 25,9 gigawattituntia. Edellisvuoteen verrattuna sähkön kulutus kasvoi 3,7 prosenttia ja vuoteen 2010 verrattuna kasvu on 13 prosenttia. Ilman uusia kulutuskohteita, joista merkittävimpiä ovat vuonna 2012 virastolle siirtyneet Kivikon hiihtohalli ja Kontulan tekojäärauta, on kulutus vuoteen 2010 verrattuna vähentynyt 5 prosenttia.

Viraston energiansäästösuunnitelman mukaisesti on eri toimipisteiden energiatehokkuutta parannettu peruskorjaushankkeilla, kehittämällä taloautomaatiikkaa ja toimintatapoja sekä käyttämällä energiaa säästäviä ratkaisuja suunnittelussa, rakentamisessa ja ylläpidossa. Merkittävimpiä energiankulutuksen vähenemiseen vaikuttaneita toimenpiteitä olivat:

- Oulunkylän liikuntapuiston tekojääradan kylmäkoneiston lauhduttimien peruskorjaus sekä Käpylän ja Brahen kentän tekojäärautojen kompressorijärjestelmien modernisointi.
- Kivikon hiihtohallin ilmanvaihdon parantaminen, sekä Lassilan ja Kannelmäen liikuntapuistojen huoltorakennusten ja Ruskeasuon liikuntahallin iv-koneiden peruskorjaukset.
- Velodromin huoltorakennuksen ja Maunulan liikuntahallin rakennusautomaatiolaitteistojen uusiminen sekä Pukinmäen liikuntapuiston huoltorakennuksen kiinteistöautomaatiojärjestelmien päivitys.
- Kannelmäen liikuntapuiston huoltorakennuksen lämmönjakokeskuksen uusiminen.
- Mustikkamaan liikuntapuiston huoltorakennuksessa, Maunulan liikuntahallissa ja Töölön kisahallin B-hallissa tehdyt suihku- ja wc-tilojen peruskorjaustyöt sekä vettä säästävien suihku- ja wc-kalusteiden asennukset.
- Hietarannan uimarannan huoltorakennukseen asennettu aurinkolämmön keräinjärjestelmä käyttöveden lämmitykseen
- Ruskeasuon liikuntahallin ikkunoiden peruskorjaus.
- Kontulan, Myllypuron, Pukinmäen, Vuosaaren, Tapulikaupungin ja Siltamäen liikuntapuistojen sekä Kallahden ja Heteniityn kenttien huoltorakennuksien henkilökuntatiloihin asennetut ilmalämpöpumput.
- Ulkoilureittien valaistuksen peruskorjaukset, esimerkkinä Lauttasaaren liikuntapuiston pururadan valaistuksen uusiminen.

Lisäksi useissa kiinteistöissä kehitettiin ilmanvaihtolaitteistoja ja taloautomaatiikkaa ja muutettiin valaisimia ja LVI-kalusteita energiaa säästävimmiksi. Muutamissa vanhoissa huoltorakennuksissa parannettiin rakennusten lämmöneristystä.

Itämerihaastekampanjaan liittyen tehtiin vesistön hajakuormituksen vähentämiseksi jätevesien käsittelyselvitykset kaikkiin Kaunissaaren rakennuksiin ja aloitettiin selvitys Luukin ulkoilualueen rakennusten liittämiseksi vesi- ja viemäriverkkoon. Kiinteistöjen jätevesien imeytysjärjestelmiä rakennettiin Elisaaren ulkoilualueella ja Honkaluodon saarella.

Ympäristötietoisuuden parantamiseksi ja lisäämiseksi virasto osallistui mm. Pidä Saaristo siistinä ry:n MARLIN-hankkeeseen ja järjesti rantojen siivoustalkoita yhteistyössä paikallisyhdistysten ja muiden virastojen kanssa. Öljyntorjuntavalmiuden kehittämiseksi viraston venekalustoa ja henkilöstöä osallistui pelastuslaitoksen järjestämään kahteen öljyntorjuntaharjoitukseen.

Kalatalouden kehittämistä ja valvontaa suoritettiin Helsingissä 14 600 hehtaarin ja muissa kunnissa 3 000 hehtaarin suuruisilla vesialueilla ja kalanpoikasia istutettiin yhteensä 375 548.

Helsingin vieraslajiohjelman ja kansallisen vieraslajistrategian mukaisia haitallisten kasvilajien torjuntatoimenpiteitä tehtiin mm. Pihlajasaassa, Malkasaassa ja Uunisaarissa, Laajasalon, Kallahdenniemen, Hietarannan ja Munkkiniemen uimarannoilla, Puistolan, Pirkkolan ja Myllypuron liikuntapuistoissa sekä Puotilan kentän viheralueilla ja Rajasaassa.

Viraston henkilöstöä osallistui pyöräilyn olosuhteiden ja palveluiden parantamiseen erilaisissa pyöräilyhankkeissa, esimerkkeinä työmatkapyöräilyn edistäminen ja Suomen Ladun Pyöräpolku-kehityshanke. Töölön kisahallille, Pakilan, Kallahdenniemen ja Pikkukosken uimarannoille toteutettiin polkupyöräparkkialueet. Lisäksi aloitettiin pääkaupunkiseudun ulkoilukartan ja kaupunkikohtaisten pyöräilykarttojen (Helsinki, Espoo ja Vantaa) sekä digitaalisen liikuntapalvelun kehittäminen.

Pilaantuneiden maiden kunnostustoimina teetettiin mm. sedimenttitutkimukset Puotilan, Vasilahden, Tahvonlahden, Saunalahden, Yliskylän ja Sarvaston venesatamien suunnitelluilta ruoppausalueilta. Jatkettiin myös Hietarannan uimarannalla maaperän puhdistukseen liittyvää pohjaveden ja uimaveden seuranta.

TAPAHTUMAT

SATOJA TAPAHTUMIA YMPÄRI STADIA

Liikuntaviraston tavoitteena on mahdollistaa monipuolisia liikuntatapahtumia, joiden pyrkimyksenä on innostaa helsinkiläisiä liikkumaan, liittymään helsinkiläisten urheiluseurojen toimintaan ja lisätä Helsingin vetovoimaisuutta.

Vuoden 2015 aikana liikuntavirasto jakoi tapahtuma-avustusta 57 liikuntatapahtumalle yhteensä 77 000 eurolla. Liikuntavirasto solmi 10 eri liikuntatapahtuman kanssa erilliset yhteistyösopimukset ja toteutti kymmeniä liikuntatapahtumaa liikuntaviraston eri liikuntapaikoissa. Näiden tapahtumien lisäksi viraston sisä- ja ulkoliikuntapaikoissa järjestettiin lukuisia kotimaisia ja kansainvälisiä liikuntatapahtumia ulkopuolisten tahojen toimesta.

Uutuutena liikunta- ja hyvinvointipalvelut ja sisäliikuntapalvelut toteuttivat yhteistyössä uusia liikuntatapahtumia kuntalaisille yhteensä 18. Tavoitteena oli kehittää sisäistä yhteistyötä, järjestää tapahtumia ja löytää uusia asiakkaita liikunnan pariin. Henkilöstön palaute yhteistyötapahtumista oli hyvä ja tapahtumat myös sopivat henkilöstön mielestä hyvin yhteistyön kehittämiseen.

Helsingin kaupunki oli järjestävän tahon, Suomen Voimisteluliiton, kumppanina voimistelutapahtuma 15th World Gymnaestrada 2015 toteutuksessa. Kansainvälisen Voimisteluliiton neljän vuoden välein järjestettävä Gymnaestrada järjestettiin heinäkuussa Helsingissä. Tapahtuma toi Helsinkiin 21 000 voimistelijaa 53 eri maasta ja se oli kansainväliseltä osallistujamäärältään suurin Suomessa koskaan toteutettu tapahtuma. Seitsemän päivän aikana nähtiin yhteensä yli 200 tuntia voimisteluesityksiä 15 eri esiintymisareenalla. Liikuntaviraston rooli tapahtumassa oli merkittävä ja mm. Töölön kisa-areenalla toteutettu voimistelun kokeilupiste sai suuren suosion tapahtuman aikana. Viiden päivän aikana voimistelemassa kävi noin 9 000 lasta ja aikuista. Järjestäjätaho toteutti yhdessä liikuntaviraston kanssa myös puistojumppia eri puolilla kaupunkia.

Liikuntavirasto toimi yhteistyökumppanina myös monissa muissa merkittävässä Helsingissä järjestettävissä tapahtumissa, kuten Naisten Kymppi, Hesa Cup, Helsinki City Run ja City Marathon, jotka liikuttivat kymmeniä tuhansia harrastajia. Virasto oli myös mukana tukemassa ensimmäistä kertaa järjestettyä Liikkuva koulu -liikuntatapahtumaa, joka yllätti suosiollaan. Töölössä järjestettyyn tapahtumaan osallistui yli 8 000 koululaista. Helsinki isännöi jääkiekon nuorten MM ja Ringetten MM -kisoja vuodenvaihteessa ja liikuntavirasto oli mukana tukemassa kisatapahtumien olosuhteita.

Liikuntaviraston tapahtumista Bolliksen 100-vuotisjuhla oli merkittävin vuonna 2015. Juhlavuoden kunniaksi lanseerattiin Erkki Alajan kirjoittama Bollis 100 v. -kirja, Urheilukadulle ja Töölön kisa-areenalle avattiin Bollis 100-vuotisnäyttely ja Töölön pallokentät olivat osittain futaaajien vapaassa käytössä.

Toinen merkittävä viraston vuosittainen tapahtuma oli helsinkiläisurheilijoiden palkitseminen. Palkitsemistilaisuuden yhteydessä 12.6. Helsinki-päivänä Töölön kisa-areenalle avattiin pysyvä Hall of Fame -näyttely palkituista helsinkiläisurheilijoista. Parasta helsinkiläisurheilijaa on valittu vuodesta 1964 lähtien, joten näyttelyssä on esillä yhteensä 51 palkittua urheilijaa. Vuoden 2015 helsinkiläisurheilijaksi valittiin telinevoimistelija Tomi Tuuha.

HELSINKILÄISTEN LIIKUNTAKÄYTTÄYTYMINEN

Taloustutkimus Oy selvitti kesän alussa liikuntaviraston toimeksiannosta 6-79-vuotiaiden helsinkiläisten liikuntatottumuksia ja kartoitti asukkaiden mielipiteitä viraston palveluista. Tutkimusta varten haastateltiin yhteensä 2 000 vastaajaa.

Aikuisten helsinkiläisten eniten harrastamat liikuntalajit olivat kävelylenkkeily, pyöräily ja juoksu. Aktiiviliikkujien suosikkilajit olivat juoksu, kuntosali ja pyöräily. Vanhemmat liikkuvat useammin päivinä viikossa verrattuna nuorempiin. Heidän liikkumisensa on kuitenkin selvästi kevyempää kuin nuorilla.

Nuoret harrastivat useampia liikuntalajeja. Naisilla kertyi viikoittaisia liikuntakertoja miehiä enemmän. Reilu puolet helsinkiläisestä aikuisväestöstä ja kaksi viidestä yli 65-vuotiaasta liikkuu terveytensä kannalta riittävästi. Parempituloisten ja korkeasti koulutettujen joukossa oli heitä keskimääräistä enemmän. Naisten ja miesten välillä ei ollut mainittavaa eroa.

Tutkimuksessa selvitettiin myös 6-17-vuotiaiden lasten ja nuorten liikuntatottumuksia. Yleisimmät lajit 6-14-vuotiailla olivat pyöräily, jalkapallo ja uinti, 15-17-vuotiailla vastaavasti juoksu, kuntosalitreeni ja pyöräily. Yleisintä oli liikkuminen omatoimisesti kavereiden kesken. Valta-kunnalliset liikuntasuosituksot huomioiden iso osa helsinkiläisistä lapsista ei liiku tällä hetkellä riittävästi.

Tarkasteltaessa minkä liikuntapalveluja tuottavan tahon palveluja helsinkiläiset käyttävät muodostivat suurimman ryhmän ne, jotka käyttävät liikuntaviraston palveluita. Niitä käytetään erityisesti niiden edullisuuden ja hyvän sijainnin vuoksi. Seuraaviksi tulivat yksityisen yrityksen tarjoamien palveluiden käyttäjät sekä omatoimisesti yksin liikkuvat.

Liikuntaviraston keskeiset palvelut tunnetaan hyvin: sisä- ja ulkoliikuntapalvelujen tunnettuus on kummallakin noin 90 prosenttia ja merellisten palvelujen noin 80 prosenttia. Noin puolet vastanneista kertoi tuntevansa viraston ohjattuja liikuntapalveluita. Naiset tuntevat ohjatut palvelut miehiä paremmin. Myös itäisen suurpiirin alueella ohjatun liikunnan palvelut tunnetaan keskimääräistä selvästi paremmin.

Helsinkiläiset ovat ahkerasti mukana liikunnan vapaaehtoistoiminnassa. Yleisintä se on alle 25-vuotiailla, lapsiperheiden vanhemmilla ja erityisesti itseään urheilijoina pitävillä. Suurin osa vapaaehtoistoimintaan osallistuvista tekee vapaaehtoistyötä liikuntaseurassa tai -järjestössä.

LIITETAULUKOT

Sisäliikuntapaikkojen käyntikerrat vuosina 2011 – 2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Herttoniemen liikuntahalli	47 624	35 667	42 232	42 404	51 405
Itäkeskuksen uimahalli	338 174	352 278	367 093	336 746	327 824
Jakomäen uimahalli	47 820	49 511	61 462	69 234	71 557
Kampin liikuntakeskus	88 591	83 921	91 716	81 886	93 891
Katajanokan liikuntahalli	51 551	52 966	60 450	63 539	63 535
Kivikon hiihtohalli	-	11 850	18 654	21 364	18 772
Kontulan kuntokellari	55 508	57 903	60 932	59 895	58 352
Kontulan skeittihalli	27 156	28 904	25 810	21 154	20 429
Kumpulan maauimala	121 157	105 824	131 268	127 815	113 216
Käpylinna	33 479	32 249	33 356	33 674	34 586
Latokartanon liikuntahalli	98 315	108 744	117 324	121 790	117 972
Liikuntamyly	506 185	497 834	492 640	483 848	505 433
Maunulan liikuntahalli	130 837	145 801	155 581	167 140	187 871
Oulunkylän liikuntasalit	67 654	67 270	66 112	79 601	71 156
Oulunkylän jäähalli	47 217	41 966	46 593	48 813	50 412
Puistolän liikuntahalli	22 915	26 263	21 730	23 624	23 010
Pirkkolan kuntosalit	41 921	45 333	59 975	81 417	82 987
Pirkkolan palloiluhalli	32 732	43 563	38 545	44 189	40 631
Pirkkolan uimahalli	15 929	186 305	185 762	194 883	190 979
Pirkkolan jäähallit	119 551	122 441	115 504	129 013	142 123
Ruskeasuon liikuntahalli	124 242	132 923	148 276	142 568	148 642
Töölön kisahalli	640 287	626 709	570 708	592 160	585 086
Uimastadion	275 467	234 914	297 020	295 334	278 523
Yrjönkadun uimahalli	148 002	156 009	152 073	153 949	152 904
Yhteensä	3 242 314	3 247 148	3 360 816	3 416 040	3 431 296

Liikunnanohjauksen käyntikerrat vuosina 2012 – 2015

	2012	2013	2014	2015
Säännöllinen ohjattu kausitoiminta	414 312	432 108	447 746	489 871
Kuntosalitoiminta	168 907	182 673	196 634	193 516
Tapahtumat, koulutus, neuvonta	17 084	8 996	39 472	20 062
Hankkeet	53 465	63 127	27 212	33 742
Yhteensä	653 768	686 904	711 064	737 191

Kalastusluvut pyyntitavoittain vuosina 2011 - 2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Uistelu	2 053	1 922	2 534	2 061	2 156
Verkko	1 676	1 697	2 101	1 869	1 678
Koukku	30	18	31	30	19
Pitkäsiima	84	82	57	65	56
Rysä	7	10	9	10	8
Katiska	194	234	252	200	167
Sukellus	4	6	12	7	10
Matkailija	426	458	451	562	498
Kilpailu	35	50	42	28	36
Suvanto	897	964	786	1 054	1 236
Koski	1 542	1 282	1 866	1 883	1 974
Tuulastus	9	4	3	5	4
Trooli	0	0	0	0	0
Aluskohtaiset	4	10	20	20	21
Yhteensä	6 961	6 737	8 164	7 980	7 863

Venepaikat vuosina 2011 - 2015

Suoravuokrauspaikat	2011	2012	2013	2014	2015
vuokratut	3 960	3 983	3 987	3 995	3 963
vuokraamatta	38	36	33	25	35
Yhteensä	3 998	4 019	4 020	4 020	3 998
Venekerhot	7 597	7 509	7 509	7 500	7 500
Yhtiöiden venepaikat	40	40	40	40	40
Vieraspaikat					
Elisaaren ulkoilualue	102	102	102	102	102
Katajanokan vierassatama	100	100	120	120	100
Lähteelän ulkoilualue	52	52	50	50	50
Pihlajasaaren ulkoilupuisto	42	42	42	42	42
Kaunissaaren ulkoilualue	91	91	91	91	91
Yhteensä	387	387	405	405	385
Yhteensä	12 022	11 955	11 974	11 965	11 923

Rastilan leirintäalueen yöpymisvuorokaudet vuosina 2011 – 2015

	2011	2012	2013	2014	2015
tammikuu	4 679	5 517	5 590	5 181	4 422
helmikuu	4 010	4 775	5 628	4 857	3 944
maaliskuu	5 033	5 764	5 129	4 909	4 664
huhtikuu	4 323	6 351	4 913	5 783	4 862
toukokuu	7 284	7 888	6 735	6 543	6 518
kesäkuu	12 202	12 816	12 279	11 942	11 992
heinäkuu	22 191	21 122	21 227	21 055	22 337
elokuu	15 223	13 964	12 731	13 884	13 664
syyskuu	7 081	6 272	4 825	4 711	5 304
lokakuu	6 918	6 577	5 452	4 666	5 035
marraskuu	5 597	5 615	5 288	3 977	4 128
joulukuu	5 116	5 253	5 263	4 009	4 364
Yhteensä	99 657	101 994	95 060	91 517	91 234